

DOSSIER DE PREMSA

DESMARCA'T!

Hi ha alternatives

Al mes de maig al teu municipi
www.festacj.org

festa del
comerç
just 2014
i la banca
ètica

Coordina:

Participen:

Amb el suport de:

ÍNDEX

Presentació de la Festa del Comerç Just i la Banca Ètica

Què és la Festa del Comerç Just i la Banca Ètica
Manifest de la Festa
Mapa de Festes

El Comerç Just

Què és
Principis
Per què cal un CJ
Informe: El perquè de “Sí que hi ha alternatives: Experiències de Comercialització Justa a Catalunya”

La Banca Ètica

Què és
Principis
Per què cal una banca ètica

L'Economia Social i Solidària

Què és
Principis

Organitzadors i Contacte

Presentació

Què és la festa del Comerç Just i la Banca Ètica

La Festa del Comerç Just i la Banca Ètica és una activitat lúdica i educativa que té lloc un cop l'any a Catalunya. Enguany celebrem la **quinzena edició**, que s'iniciarà el 10 de maig coincidint amb el Dia Internacional del Comerç Just i comptarà amb la participació d'entitats de tot el país. Durant la festa es podrà gaudir d'exposicions, espais de degustació de productes, tallers, xerrades, cinefòrums, activitats d'animació infantil, etc.

La Festa se celebra d'ençà l'any 2000 a la ciutat de Barcelona, però l'èxit de convocatòria, any rere any, ha fet possible estendre la Festa a tota la població catalana, organitzant-la a més ciutats i municipis d'arreu de Catalunya.

Sota el lema "**Desmarca't! Hi ha alternatives**", la **gràfica de la Festa 2014** juga amb

dues idees englobades en el concepte "Desmarca't". En primer lloc, ens diu "Desmarca't. Passa de les grans marques i espais de consum que no respecten els drets humans ni cuiden el medi ambient". Mentre, remarca la segona idea "Allunya't del que fa la massa, alliberat del sistema capitalista depredador que imposa unes regles de producció, comercialització, consum i vida indignes". La segona part del missatge presenta les alternatives, de forma continuista amb l'any passat, i anima a la ciutadania a celebrar que existeix un Comerç Just que beneficia a tothom qui juga el partit i que estableix unes regles del joc justes basades en el diàleg, la transparència, el preu mínim just i la corresponsabilitat entre qui produeix i qui consumeix! A aplaudir que hi ha unes Finances Ètiques que ens

permeten ser coherents amb els colors del nostre equip, garantint que els nostres estalvis s'invertiran en projectes socials i mediambientals respectant els drets humans! I a festejar que estem construint entre totes una Economia Social i Solidària.

La **coordinació nacional de la Festa** va a càrrec de **SETEM**, amb la participació d'**Alternativa 3**, **Fiare**, **FETS-Finançament Ètic i Solidari**-, **Oxfam Intermón**, la **Xarxa de Consum Solidari** i la **Xarxa d'Economia Solidària**, i amb el suport de la **Diputació de Barcelona**, l'**Ajuntament de Barcelona**, l'**Ajuntament de Tarragona**, **TV3**, **BTV** i **El Periódico**.

Gabinet de Premsa - Marta Pulgar

T. 650 55 36 84 - M. coordinacio@festacj.org

Manifest de la XV Festa del Comerç Just i la Banca Ètica

Les dinàmiques humanes es poden representar com un camp de joc. I el capitalisme ens travessa com una barra de futbolí, intenta dirigir els nostres moviments, paraitzar-nos enlloc de generar mobilització social permanent davant la crisi sistèmica que estem patint. Amb motiu del Dia Mundial del Comerç Just, et volem convidar a driblar el sistema, a esquivar el capitalisme avançant amb la nostra pilota. **Suma't a l'equip del Comerç Just i de la Banca Ètica, el de les alternatives, el del benestar, el de la sostenibilitat i el de les persones com a prioritat.** És l'hora de jugar el nostre propi partit!

Desmarca't del model depredador actual que imposa unes regles de producció, comercialització, consum i vida indignes. Desmarca't de les grans empreses que anestesien la consciència social amb etiquetes de moda mentre exploten els seus treballadors i treballadores. Desmarca't, mobilitza't i fes-li un gol a la banca convencional, a les grans superfícies, al comerç esclau i a l'explotació laboral... Fem-l'hi un gol al sistema capitalista!

Aplaudeix amb nosaltres, perquè cada dia guanyem el partit, perquè que cada vegada són més les iniciatives de l'Economia Social i Solidària a Catalunya. El marcador augmenta: La banca ètica creix un 60% anual, el Comerç Just assoleix els 30 milions d'euros en vendes, i l'economia solidària està creant ocupació per a unes 200.000 persones. Per això estem de Festa! I volem que hi participis!

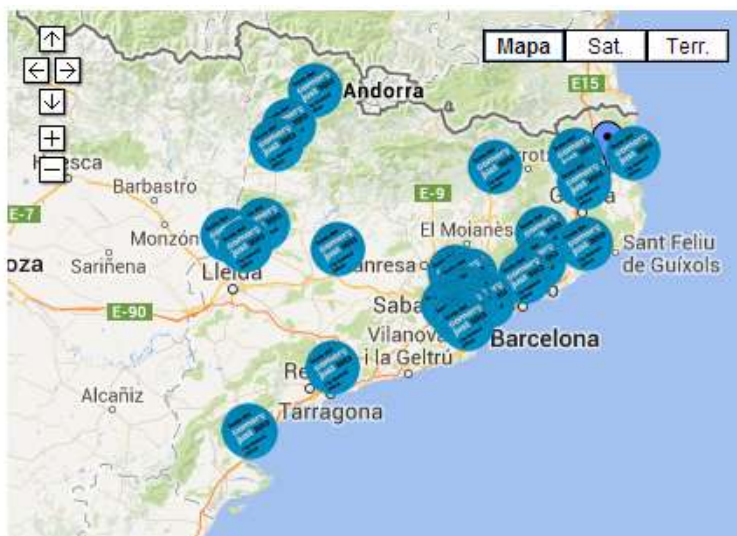
Sigues part del gran equip de les alternatives, participa de la construcció del l'Economia Social i Solidària i suma't a la Festa del Comerç Just i la Banca Ètica que organitza SETEM, Alternativa 3, FETS, FIARE, Oxfam Intermón, Xarxa de Consum Solidari i Xarxa d'Economia Solidària.

Celebrem que existeix un Comerç Just que beneficia a tothom qui juga el partit i que estableix unes regles del joc justes basades en el diàleg, la transparència, el preu mínim just i la corresponsabilitat entre qui produeix i qui consumeix! Celebrem que hi ha unes finances que ens permeten ser coherents amb els colors del nostre equip, garantint que els nostres estalvis s'invertiran en projectes socials i mediambientals respectant els drets humans! Visca el Comerç Just i visca la Banca Ètica!

Desmarca't! Hi ha alternatives. Forma part de l'afició més constructiva i transformadora. Vine a la XV Festa del Comerç Just i la Banca Ètica!

Mapa de Festes 2014

A <http://festaci.org/busca-la-teva-festa> podreu trobar el Mapa de Festes amb els programes dels municipis actualitzats.

BARCELONA

Barcelona: Sarrià

Dia: 10 de maig

Hora: 11 a 18h

Lloc: Plaça Sant Vicenç

Mataró

Dia: 17 de maig

Hora: 17h a 20.30h

Lloc: Plaça de Santa Anna.

Molins de Rei

Dia: 17 de Maig

Hora: 10 a 14h

Lloc: Plaça del Mercat

Barcelona: Sant Andreu

Dia: 10 de maig

Hora: 10 a 14h

Lloc: Plaça Orfila, Sant Andreu

Arenys de Munt

Dia: 11 de maig

Hora: 10h a 14h

Lloc: Plaça de l'Església

Sant Quirze del Vallès

Dia: 26 de maig

Hora: 11h a 14h

Lloc: Parc de les Morisques

Barcelona: Ciutat Vella

Dia: 10 de maig

Hora: 10 a 14h

Lloc: Plaça Sant Agustí el Vell i Convent Sant Agustí

Sabadell

Dia: 31 de maig

Hora: 10h a 14h

Lloc: Plaça del Mercat (c. d'en Font)

Esplugues de Llobregat

Dia: 11 de maig

Hora: 10.30h a 20.30h

Lloc: Rambla del Carme

Barcelona: Eixample

Dia: 17 de maig

Hora: 10 a 14h

Lloc: Espai Germanetes (C/ Viladomat amb Consell de Cent)

El Prat de Llobregat

Dia: 10 de maig

Hora: 10 a 14h

Lloc: Cases d'en Puig – Serveis de Ciutadania-Plaça de l'Agricultura

La Palma de Cervelló

Dia: 8 de maig

Hora: 17h

Lloc: Punt Jove, Plaça Cervantes

Gabinet de Premsa - Marta Pulgar

T. 650 55 36 84 - M. coordinacio@festaci.org

Sant Adrià del Besos

Dia: 30 de maig
 Hora: 17 a 20h
 Lloc: Plaça de la Vila

Santa Coloma de Gramenet

Dia: 1 de juny
 Hora: 10 a 20h
 Lloc: Plaça del Relotge

Sant Boi de Llobregat

Dia: 10 de maig
 Hora: 10 a 17h
 Lloc: Rambla Rafael Casanovas

Sant Cugat

Dia: 3 de maig
 Hora: 10 a 14.00h
 Lloc: Plaça dels Quatre Cantons

Manlleu

Dia: 25 de maig
 Hora: 12h a 20h
 Lloc: Hort Viu

Sant Feliu de Llobregat

Dia: 14 de juny
 Hora: 10h a 20h
 Lloc: Plaça de la Vila

Terrassa

Dia: 17 de maig
 Hora: Pendent
 Lloc: Plaça de la Vila
 Organitza: Pendent

Sitges

Dia: 24 de maig
 Hora: Pendent
 Lloc: Plaça dels Artistes i Sala
 L'Escorxador

TARRAGONA**Tarragona**

Dia: 7 de juny
 Hora: 10 a 20h
 Lloc: Plaça La Font

L'Ampolla

Dia: Pendent
 Hora: Tarda (a confirmar)
 Lloc: Plaça González Isla

GIRONA**Girona**

Dia: 24 de Maig
 Hora: Tot el dia
 Lloc: Plaça de la Independència

Banyoles

Dia: 10 de maig
 Hora: 9 a 20h
 Lloc: Plaça Major

Lloret de Mar

Dia: pendet
 Hora: tarda de dissabte
 Lloc: Plaça de l'Església

Breda

Dia: 10 i 11 de maig
 Hora: tot el dia
 Lloc: Pl. Lluís Companys

L'Escala

Dia: 18 de maig
 Hora: 10h a 14h
 Lloc: Platja de l'Escala

LLEIDA**Balaquer**

Dia: 10 de maig
 Hora: 16h
 Lloc: Plaça Mercadal

Corbins

Dia: del 5 al 9 de maig
 Hora: 16h a 20h
 Lloc: Biblioteca Municipal

Cervera

Dia: 24 de maig
 Hora: 16h a 20h
 Lloc: Plaça Santa Anna

Tremp

Dia: 10 i 11 de maig
 Hora: tot el dia
 Lloc: Passeig de Tremp

La Pobla de Segur

Dia: 14 i 15 de juny
 Hora: tot el dia
 Lloc: Carrer Bellavia

Sort

Dia: 6 d'abril
 Hora: 11 a 18h
 Lloc: Parc del Riuet

Alquaire

Dia: 9 de maig
 Hora: 18h

El Comerç Just

Què és

El Comerç Just és un moviment que proposa una relació comercial diferent, justa per a totes les parts que entren en joc quan es produeix un intercanvi. Té en compte valors ètics i mediambientals, enfront dels criteris exclusivament econòmics del comerç tradicional, i permet assolir als països del Sud el seu desenvolupament social i econòmic.

Principis

1. **Creació d'oportunitats per a productores en desavantatge econòmica.**
2. **Retribució digna** pel treball.
3. **Transparència** en les relacions comercials i **rendició de comptes.**
4. Desenvolupament de capacitats per a una **independència del productor/a.**
5. **Eradicació de l'explotació** infantil.
6. **Beneficis socials** per a les **comunitats** productores.
7. Respecte del **medi ambient.**
8. **Equitat de gènere:** es dóna valor i es recompensa el treball de la dona

Per què cal un Comerç Just

Perquè és necessari impulsar canvis en un model d'intercanvi desigual, així com promoure alternatives de consum més respectuoses amb les persones i el medi ambient. **I el Comerç Just és una possible alternativa.** La crisi ha posat en evidència la vulnerabilitat de les economies, tant per garantir el creixement sostenible com per reduir la pobresa. El mercat ha contribuït a aprofundir en les desigualtats socials. La resposta neoliberal a això és simple: augment del lliure comerç, de les privatitzacions i el mercat ja s'autoregularà a través d'un procés de darwinisme social. I és davant aquest context quan sorgeix el Comerç Just com a **forma d'entendre el comerç amb contingut social i polític.**

El **moviment de Comerç Just** pretén corregir les desigualtats existents en les relacions comercials internacionals i promoure alternatives de consum més respectuoses, basades en la participació de persones i comunitats, en l'empoderament, la transparència, les qüestions de gènere i la sostenibilitat ecològica.

Informe: El perquè de “Sí que hi ha alternatives: Experiències de Comercialització Justa a Catalunya”

Aquesta publicació, “**Sí que hi ha alternatives: Experiències de Comercialització justa a Catalunya**”, rau en la voluntat d’apropar el moviment del Comerç Just a la ciutadania tot ampliant-ne les fronteres i els límits, apostant per un **concepte més ampli, més integrador i més adaptat a la realitat social, econòmica i política actual**.

El Comerç Just neix a l’Estat Espanyol als anys 80 i es defineix com un moviment que busca una **relació comercial justa, basada en el diàleg, la transparència i el respecte mutu entre les persones productores de països del Sud i les organitzacions/institucions comercialitzadores a països del Nord**. Aquestes relacions d’igualtat es basen en l’establiment d’unes normes comercials consensuades entre les dues parts que inclouen criteris com el preu mínim, els terminis de lliurament o el prefinançament. Des dels anys 80 fins a l’actualitat, el moviment s’ha anat estenent i els productes de Comerç Just, com el sucre o el cafè, estan disponibles a multitud d’establiments i aquest darrer any les ventes de productes de Comerç Just arriben ja als 30 milions d’euros.

En el darrer període d’aquesta evolució, però, multitud de canvis polítics, econòmics i socials han sacsejat les nostres vides i també les arrels i els fonaments del moviment del Comerç Just. **Vivim en un context de crisi econòmica, política i social que des de fa uns anys ens envolta i ens travessa**. Tot i això, durant aquests darrers anys, hem constatat més que mai que sí que hi ha alternatives! **La crisi sistèmica ha actuat com un catalitzador evident i, combinada, amb el treball de fons de persones i moviments socials que portaven temps proposant alternatives, ha propiciat un esclat d’iniciatives econòmiques basades en criteris ètics**. Multitud de noves iniciatives amb voluntat de transformació social s’han forjat durant aquests darrers anys i **vivim, doncs, també, en un context d’efervescència de noves pràctiques econòmiques i socials alternatives**.

Cooperatives de consum, de treball, de crèdit, establiments de venda directa de productes d’alimentació de proximitat i ecològics, agrobotigues, mercats d’intercanvi, botigues de segona mà... han proliferat pels carrers de les nostres ciutats i pobles. Tots ells s’emmarquen en un moviment social i econòmic més ampli: l’Economia Social i Solidària. Aquesta economia prioritza la satisfacció de les necessitats humanes per sobre del benefici econòmic, promou pràctiques de democràcia interna i té en compte la responsabilitat social i ambiental. És una economia centrada i pensada en i per a les persones, on aquestes esdevenen el centre. L’Economia Social i Solidària és un moviment integral que proposa alternatives en totes les fases del cicle econòmic: el finançament, la producció, la comercialització i el consum.

El moviment del Comerç Just, s’insereix, efectivament, dins de l’Economia Social i Solidària, i conviu, doncs, amb aquestes noves iniciatives de comercialització que, tot i no tenir com a raó de ser la recerca de la justícia econòmica entre “el Nord” i el “Sud”,

sí tenen voluntat de transformació social i aposten per unes relacions comercials justes i transparents entre les persones productores i les persones consumidores, que conviuen en un mateix territori, Catalunya. L'auge d'aquest tipus d'experiències i establiments és evident, especialment pel que fa referència a la venda de productes ecològics, "bio" o de "km 0", conceptes que han passat de ser minoritaris fa pocs anys a ser utilitzats fins i tot per les grans empreses agroalimentàries.

Per altra banda, ens trobem que, moltes vegades, aquestes noves iniciatives són híbrides i aposten tant per la comercialització de productes de Comerç Just com de producció ecològica o de proximitat, i el sucre i el cafè de Comerç Just han passat a compartir prestatgeria amb fruites i verdures de producció ecològica, productes làctics artesans, etc. Així doncs, tal i com ha passat amb l'evolució dels discursos teòrics sobre desenvolupament, les fronteres entre el Nord i el Sud, es desdibuixen i és aquí on apareix aquest nou concepte de "Comerç Just" més ampli que denominem Comercialització Justa.

Però què entenem per Comercialització Justa? La Comercialització Justa fa referència a totes aquelles **iniciatives de comercialització o d'intercanvi que s'emmarquen en el moviment de l'Economia Social i Solidària, apostant per la transparència i el diàleg entre les parts, tant de punta a punta del planeta com a nivell local.** Estem parlant doncs, de mercats, botigues, punts de venda o distribució que prioritzen l'assoliment de necessitats de les persones front al lucre, que promouen el repartiment del poder i la presa de decisions de manera democràtica, tenen en compte la perspectiva de gènere o el seu impacte sobre el medi ambient, entre d'altres.

"Sí que hi ha alternatives: Experiències de Comercialització justa a Catalunya" fa una revisió de 10 experiències de Comercialització Justa, 9 d'elles ubicades a Catalunya i una "iniciativa convidada" francesa. A través d'aquests casos pràctics pretenem tant **difondre alternatives** de Comercialització Justa cap a la ciutadania, així com **fomentar-ne l'aparició de nous establiments d'aquest tipus i propiciar la creació de sinergies entre els existents.** Ens agradaria, també, afavorir la creació de vincles entre aquests dos moviments, el del Comerç Just i el de la producció ecològica i de proximitat que defensen valors de justícia comercial i criteris de producció molt semblants i que sovint no tenen uns lligams estrets. Aquesta col·laboració podria concretar-se en que botigues especialitzades de Comerç Just posin a la venda també, productes de proximitat i de producció ecològica, així com a la inversa. Creiem que així, s'avançarà de manera més ferma cap a la promoció i l'enfortiment de la Comercialització Justa a Catalunya.

Per últim, **Sí que hi ha alternatives: Experiències de Comercialització justa a Catalunya** vol evidenciar aquestes **noves pràctiques econòmiques alternatives que ja existeixen i que són una realitat a casa nostra**, aquesta altra manera de comercialitzar que va més enllà del benefici econòmic i que prioritza la satisfacció de les necessitats de les persones. Vol animar a les persones consumidores responsables a apostar per aquest model de comerç i vol fer palès **que sí que hi ha alternatives i que totes podem formar-ne part.**

La Banca Ètica

Què és

La Banca Ètica és una alternativa als bancs convencionals, una altra forma d'estalviar i invertir que prioritza l'obtenció d'un triple benefici: social + ambiental + econòmic. Recupera el sentit original de l'intermediació financera: es recull l'estalvi de persones conscienciades i s'inverteix en projectes que garanteixen una millora en l'entorn.

Principis

- **Ètica:** fa compatible la rendibilitat financera i econòmica amb l'assoliment d'objectius socials i ambientals.
- **Coherència:** els diners es fan servir d'acord amb uns valors i principis.
- **Participació:** les decisions es prenen de manera democràtica.
- **Transparència:** a l'hora de conèixer on i en què s'inverteixen els diners
- **Implicació:** la seva política d'inversió segueix criteris positius per la transformació social

Per què cal una Banca Ètica

1. Per reinventar les finances: L'engranatge financer tradicional té un pes enorme en el sistema econòmic actual, que està creant enormes diferències entre rics i pobres i malmet la salut del planeta. Amb els recursos de tots, busca beneficis sense valorar les conseqüències dels negocis que finança i exclou a qui més necessita el crèdit perquè preval el patrimoni del sol·licitant per damunt del projecte. A la Banca Ètica, per contra, es combina el benefici social i el financer i es fan treballar els diners per a projectes responsables des del punt de vista social i ambiental

2. Per la transparència: Sempre informa en què inverteix i d'on surten els seus números, ja sigui en l'origen dels seus beneficis com en l'última destinació de cada € invertit. Això implica un canvi en la relació entitats financeres-clients. La Banca Ètica presenta els comptes en una relació d'igual a igual. Totes dues parts tenen drets i deures i ambdues en treuen beneficis.

3. Pel criteri: La Banca Ètica no dóna suport a empreses o negocis vinculats a guerres o armament, que provoquin malalties, que se serveixin de l'explotació laboral o infantil, malmetin ecosistemes, maltractin animals, donin suport a règims dictatorials o facin el joc a l'especulació o als paradisos fiscals... Però sí dóna suport a les empreses i negocis amb calat ètic, que avancin en la igualtat d'oportunitats i de tracte, en la cura del planeta, en la gestió participativa, en l'expansió del Comerç Just i el Consum Responsable.

4. Per la participació: Per a la major parts d'entitats de Banca Ètica, no som només clients/es. Per a associar-nos-hi, esdevenim socis i sòcies, amb ple dret a participar de les decisions de l'entitat, i assumint una petita porció de la propietat de l'entitat. Mai havia estat tan fàcil ésser propietari/a d'una entitat financera!

5. Pel benefici de tothom: La beneficiària de la seva activitat és la societat en general, no només les persones que hi estalvien. D'una banda, hi ha suport financer a projectes que impliquen millores en el camp social, polític, cultural o mediambiental. De l'altra, ofereix una alternativa al sistema financer tradicional, donant crèdit als exclosos i ampliant possibilitats a qui es preocupa per a què l'ús dels seus diners, no perjudiqui la societat.

6. Per l'oferta de serveis: La Banca Ètica ofereix diferents serveis operatius: dipòsits d'estalvi, comptes corrents, targetes de crèdit, préstecs... Per a les persones usuàries, la practicitat és similar a la de la banca convencional, però hi ha grans diferències: la Banca Ètica no inverteix en sectors perjudicials per molt rendibles que siguin, s'atreveix en activitats arriscades si tenen un alt valor social, les comissions que cobra als seus clients s'ajusten al cost real. **La Banca Ètica no fa caritat, simplement canvia els valors, els objectius del capital i el funcionament intern.**

OPCIONES DE BANCA ÈTICA A CATALUNYA

- **Coop 57:** Cooperativa de serveis financers creada l'any 1996 i orientada a promoure la intercooperació i satisfer les necessitats financeres de l'economia solidària. www.coop57.coop
- **Fiare:** Entitat financera creada des de la societat civil que canalitza estalvi del públic cap al finançament d'iniciatives econòmiques al servei de la justícia. www.projectefiare.cat
- **Oikocrèdit Catalunya:** Cooperativa d'abast mundial que combina les finances ètiques amb la cooperació al desenvolupament a través del microcrèdit. www.oikocredit.cat
- **Triodos Bank:** Banc ètic d'origen holandès amb més de 30 anys d'experiència. Opera a Catalunya des del 2006 i posa en pràctica una política d'inversió responsable. www.triodos.es

L'Economia Social i Solidària (ESS)

Què és

L'Economia Social i Solidària és una altra manera de fer economia. La conformen multitud d'iniciatives de producció, comercialització, consum i finançament que funcionen dia a dia sota lògiques més democràtiques, equitatives, solidàries i respectuoses amb les persones, el medi ambient i els territoris que no pas les empreses capitalistes. Adopten la forma de cooperatives i altres empreses de propietat col·lectiva (de productors/es, consumidors/es o usuaris/es), d'associacions dedicades al camp social o al desenvolupament local, de xarxes d'intercanvi, d'hortos comunitaris, de sistemes de gestió comunal, de pressupostos públics participatius, etc.

Principis de les iniciatives d'ESS

1. **Donen primacia a la satisfacció de necessitats humanes per sobre del lucre**
2. **Gestionen la pròpia activitat econòmica de manera democràtica**
3. **Estan compromeses amb el seu medi natural i social.**

Present en totes les fases del cicle econòmic

- **En la producció**, s'expressa com a producció cooperativa o propietat col·lectiva de l'empresa per a les persones treballadores.
- **En la comercialització**, es manifesta com a [comercialització justa](#), sigui entre productors i productores del Sud, i consumidors i consumidoros del Nord, o bé sent els dos actors del Sud i del Nord.
- **En el consum**, es plasma en pràctiques de consum responsable, cooperatiu, ecològic i solidari, però també en la reducció del consum.
- **En el crèdit**, pren forma de [finances ètiques](#)
- **En la moneda**, de monedes socials i locals, i en els béns, en la gestió del patrimoni comú.
- **En la distribució** de l'excedent, es manifesta en els pressupostos participatius i altres maneres de distribució participativa i solidària.

Organitzadors

Coordina:

Participen:

Amb el suport de:

Contacte:

Gabinet de Premsa de la Festa del Comerç Just/ SETEM

C/Bisbe Laguarda 4
Barcelona 08001

Marta Pulgar

Tel.: 650 55 36 84

coordinacio@festaci.org

Gabinet de Premsa - Marta Pulgar

T. 650 55 36 84 - M. coordinacio@festaci.org